

опинився письменник: «Эх, старина, старина! Что за радость, что за разгулье падет на сердце, когда услышишь про то, что давно-давно и года ему и месяца нет, деялось на свете!» («Запропаша грамота») [с. 181].

Завдання індивідуалізації не є головним у повістях цього циклу. Гоголь представляє переважно романтичну картину українського життя, а національний український костюм у художній системі письменника стає ключовим засобом символізації певних типів персонажів, знаком їхньої узагальненої сутності.

Література

1. Гоголь Н. В. Письмо Гоголь М. И., 30 апреля 1829 г. С.-Петербург. *Полное собрание сочинений*: [В 14 т.] / АН СССР. Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). [М.; Л.]: Изд-во АН СССР, [1937–1952]. Том 11. С. 141.
2. Гоголь Н. В. Полное собрание сочинений: [В 14 т.] / АН СССР. Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом). [М.; Л.]: Изд-во АН СССР, [1937–1952]. Том 1. 556 с.
3. Михед П. В. Проблеми українського гоголезнавства: попередні підсумки й найближчі перспективи. *Література та культура Полісся. Вип. 45: Проблеми вивчення творчості Миколи Гоголя: підсумки та перспективи* / Відп. ред. і упорядник Г. В. Самойленко. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2008. 187 с.
4. Сверстюк Є. Різдяний гість Гоголь. *Кримська світлиця: Всеукраїнська громадсько-політична та літературна газета*. № 2 за 06.01.2005. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=2798> (дата звернення: 17.05.2021).

Тетяна Хорошковська-Носач,
науковий співробітник
відділу навчання мов національних меншин
та зарубіжної літератури
Інституту педагогіки НАПН України,
e-mail: khoshkovska@ukr.net

ВИШИВАНКА ЯК СИМВОЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Ключові слова: вишиванка, національна ідентичність, український народ, символ.

Залучення сучасної молоді до збереження й шанування історії, культури, національних цінностей і традицій українського народу, формування активної громадянської позиції є головними пріоритетами Концепції Державної цільової соціальної програми національно-

патріотичного виховання на період до 2025 року, Концепції національного виховання студентської молоді та низки інших нормативно-правових документів. Окрім того, одним із завдань Нової української школи є формування національно свідомої особистості на основі суспільно-державних і загальнолюдських цінностей та культурно-історичного досвіду нашого народу, його традицій і звичаїв, розуміння національної ідентичності. Останнє можливе через ознайомлення молодого покоління з культурним надбанням українського народу, зокрема вишивкою.

З вишивкою пов'язана наша багатовікова історія. Українці завжди ставилися до вишитого одягу та рушників як до святині. Вони вірили, що вишитий рушник оберігає кожну хату, а вишита сорочка – саму людину від недобрих очей, заздрісних думок і всього лихого. Вишиті речі передавалися з покоління в покоління, з роду в рід, береглися як сімейні реліквії.

У вишивці заковано історію, споконвічні культурні звичаї та традиції українців. Вишивка – це символ, який зберігає коріння українського народу, наша національна гордість, духовна свідомість, символ національної ідентичності, знак роду, заповіт і сила предків, своєрідний зв'язок поколінь, символ, який об'єднує українців у всьому світі. У вишивці, за словами Лесі Воронюк, зашифровано генетичний код нації.

Вишиванка для українців – не просто одяг чи витвір мистецтва. Це душа українського народу, історична спадщина і зв'язок багатьох поколінь, міфологія, релігія наших предків. Вона символізує духовне багатство, мудрість, родинну пам'ять і пробуджує високі патріотичні почуття в серці кожного українця.

Вишиванка – це своєрідний оберіг українського народу, символ здоров'я та краси, молодості, міцного здоров'я та щасливої долі, кохання та вірності, материнської любові та ласки.

Одяг з елементами вишивки є в повсякденному гардеробі чи не кожного українця. Нині вишиванка сприймається і як святкове вбрання, і як щоденний одяг. Сьогодні нікого не здивуєш поєднанням вишиванки з джинсами, костюмом чи навіть зі шкіряною курткою. Носити вишиванку стало не тільки патріотично, а й модно, стильно та ексклюзивно, про що влучно сказала сучасна українська письменниця Ліна Костенко: «Бережи українське – носи вишиванку!».

Зберегти традиції українського народу щодо створення та носіння етнічного національного одягу покликане міжнародне свято – Всесвітній день вишиванки, – започатковане у 2006 році Лесею Воронюк – тодішньою студенткою факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, а нині українською письменницею, журналісткою і громадською діячкою, членкинею Національної спілки журналістів України. Всесвітній день вишиванки традиційно відзначають у третій четвер травня. У цей день в усіх куточках України та поза її межами організують Паради вишиванок, флешмоби, фотосесії, майстер-класи народних мистецтв (вишивки, плетіння),

конкурси на найкраще сімейне фото у вишиванках тощо. Останнім часом до святкування активно долучається молоде покоління – у закладах загальної середньої освіти проводяться тематичні уроки, виховні години, конкурси та ярмарки за участі школярів.

Сьогодні можна сміливо сказати, що вишиванка є одним із символів національної ідентичності українського народу.

Література

1. Концептуальні засади реформування середньої школи. Нова українська школа. Міністерство освіти і науки України / за заг. ред. М. Грищенко. 2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 17.05.2021).

2. Про затвердження Концепції національного виховання студентської молоді : Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 25.06.2009 р., протокол № 7/2-4. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr2_4290-09#Text (дата звернення: 17.05.2021).

3. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1233-р. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1233-2020-%D1%80#top> (дата звернення: 17.05.2021).

Інна Червінська,
доктор педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки початкової освіти,
завідувач творчої навчально-наукової лабораторії
«Гірська школа Українських Карпат»
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника,
e-mail: chervinska.inna@gmail.com

ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РЕГІОНУ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ У ФОРМУВАННІ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Ключові слова: етнокультурна спадщина, духовність, духовна культура, освіта, виховання.

За умов інтегрування України до світового освітнього простору актуалізується проблема формування духовної культури зростаючої особистості, адже тривале функціонування вітчизняної системи освіти в